

# Aktualizace Metodiky mapování kulturních a kreativních průmyslů na lokální a regionální úrovni ČR

## Pokyny pro aplikaci

## Obsah

Úvod .....	3
1. Analýza primárních kvantitativních dat.....	4
1.1. Vedení údajů o ekonomické činnosti v registru ekonomických subjektů .....	4
1.2. Zpřesnění datového souboru ze strany jednotlivých krajů .....	6
2. Analýza agregovaných kvantitativních dat.....	7
2.1. Tvorba proměnných „Podíl_ZAM“ a „Podíl_OBRAT“ .....	7
3. Sekundární analýza dat .....	8
4. Kvalitativní výzkum.....	8
5. Tvorba strategie rozvoje a podpory KKO .....	9

## Úvod

Materiál rozpracovává vybrané postupy uvedené v dokumentu „Aktualizace Metodiky mapování kulturních a kreativních průmyslů na lokální a regionální úrovni ČR pro účely výzvy č. 0232/2022 na tvorbu strategických materiálů v oblasti rozvoje a podpory kulturních a kreativních odvětví“ (dále jen „Aktualizovaná metodika“).

Přehled postupu činností uvedených v daném dokumentu lze zjednodušeně rozdělit do pěti základních částí:

1. **Analýza primárních kvantitativních dat**, která zahrnuje vymezení kulturních a kreativních odvětví (dále jen „KKO“), výběr sledovaných proměnných, generování dat z registru ekonomických subjektů (dále jen „RES“), verifikaci dat pomocí dalších datových setů. Výsledkem této části je soubor aktivních subjektů odvětví KKO popsanych základními charakteristikami.
2. **Analýza agregovaných kvantitativních dat** získaných ze strany Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Získané agregované matice roztrídí ekonomické subjekty dle kategorií počtu zaměstnanců a zjištěného obratu.
3. **Sekundární analýza dat**, jejímž cílem je získání všech relevantních informací vztahujících se ke sledované problematice, včetně informací strategického charakteru. Využity budou i do té doby realizované průzkumy, šetření v dané oblasti.
4. **Kvalitativní výzkum** umožňující s pomocí vhodně zvolených sociologických metod detailněji rozkrýt zvolené prioritní oblasti KKO v regionu, a to s ohledem na tvorbu strategických materiálů rozvoje a podpory KKO.
5. **Tvorba strategických materiálů rozvoje a podpory KKO** v regionu, které zohlední dosažené výsledky v rámci projektu. strategický materiál může mít podobu jednoho uceleného dokumentu nebo se může jednat o soubor dílčích strategií začleněných do existujících strategických dokumentů kraje.

## 1. Analýza primárních kvantitativních dat

Analýza primárních kvantitativních dat, která zahrnuje vymezení KKO, výběr sledovaných proměnných, generování dat z RES, verifikaci dat pomocí dalších datových setů. Výsledkem této části je soubor aktivních subjektů odvětví KKO popsanych základními charakteristikami.

Vytvoření datového souboru (databáze relevantních) subjektů bude probíhat s podporou ČSÚ. ČSÚ, coby správce RES, vybere na základě předem stanovených CZ-NACE subjekty KKO (viz Aktualizovaná metodika, str. 7, část 3). U každého subjektu budou sledovány proměnné v souladu s Aktualizovanou metodikou (viz Aktualizovaná metodika, str. 13, část 4.1).

**Výběr subjektů z RES bude ze strany ČSÚ prováděn ve dvou krocích.** Jednak dojde k výběru subjektů, které mají CZ-NACE spadající do KKO uvedenu jako převažující ekonomickou činnost organizace a v druhém kroku pak ty, které ji mají jako jednu z ekonomických činností. **To, zda CZ-NACE je či není převažující činností, bude patrné z textové proměnné „PEČ“.** Tato znalost bude potřebná pro stanovování předpokládaného podílu v případě tvorby nových proměnných „Podíl\_ZAM“ a „Podíl\_OBRAT“ (viz kap. 2).

Vzhledem k tomu, že v RES jsou uvedeny i subjekty, které nebyly ve sledovaném roce aktivní, ČSÚ s pomocí dalších proměnných, které sleduje v rámci výkonu statistické služby, provede jejich vyloučení z datového souboru. V případě neziskových a nevládních organizací bude uvedené probíhat ve spolupráci s Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (dále jen „NIPOS“).

Datový soubor vytvořený ČSÚ kraje zpřesní (viz kap. 1.2).

**Pro účely analýzy dojde ze strany krajů k zařídění subjektů do oblastí a sektoru, a to na základě proměnné CZ-NACE** (viz Aktualizovaná metodika, str. 7, část 2). Výsledkem budou dvě nově vytvořené proměnné: „Sektor KKO“ a „Oblast KKO“ (viz Aktualizovaná metodika, str. 14, část 4.1).

S ohledem na skutečnost, že datový soubor bude v rámci proměnné CZ-NACE obsahovat třímístný, čtyřmístný a pětímístný kód, **kraje stanoví riziko zařazení subjektu do KKO.** Vznikne tak nová proměnná „Váha“ (viz Aktualizovaná metodika, str. 15, část 4.1.2).

**Analýza primárních dat bude ze strany jednotlivých krajů vedena s cílem získání potřebných informací pro tvorbu strategického dokumentu rozvoje KKO v kraji.**

### 1.1. Vedení údajů o ekonomické činnosti v registru ekonomických subjektů

Ekonomické činnosti do RES zařídí přímo ČSÚ na základě dostupných informací z administrativních zdrojů – např. ze zapsaného předmětu činnosti, předmětu podnikání, účelu subjektu nebo doplňkové činnosti v usnesení o zápisu do veřejných rejstříků, podle evidovaných živností nebo oborů živnosti volné, z popisu činnosti subjektů vedených v jiných evidencích (např. národní registr poskytovatelů zdravotních služeb, evidence svazků obcí, registr poskytovatelů sociálních služeb apod.), ze zřizovacích listin, příp. se dovozují z typu ekonomického subjektu (např. notář, zdravotní pojišťovna, hospodářská komora, honební

společenstvo apod.). Není-li toto zařídění možné, je v RES veden kód 00 – nedefinováno. Má-li subjekt evidováno nebo povoleno více činností, kóduje se každá zvlášť (s určitým omezením – obvykle do 12 různých kódů).

U právnických osob vznikajících zápisem do obchodního rejstříku se do CZ-NACE kódují všechny činnosti zapsané v předmětu činnosti nebo předmětu podnikání. V případech, kdy je v obchodním rejstříku zapsána pouze věta „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ bez rozepsaných oborů činnosti živnosti volné, prověřuje se, zda v Rejstříku živnostenského podnikání nejsou u tohoto subjektu zapsány též konkrétní obory živnosti volné. Pokud ano, tyto se kódují a zapisují do RES.

Živnost volná, tj. výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, zahrnuje 80 oborů činnosti. Při kódování se obecně postupuje takto:

1. má-li subjekt i jinou činnost než živnost volnou, pak se upřednostňuje ta jiná (koncesovaná, vázaná, řemeslná);
2. má-li subjekt specifikované obory živnosti volné, pak se kóduje každý obor zvlášť;
3. má-li subjekt specifikováno více než 12, případně všechny obory živnosti volné, kóduje se 00 - nedefinováno;
4. má-li subjekt uvedenu pouze volnou živnost bez specifikace oboru/ů, kóduje se 00 - nedefinováno.

Zatřídění ekonomické činnosti do CZ-NACE se aktualizuje průběžně z administrativních zdrojů, statistických zjišťování, požadavků věcně příslušných odborů ČSÚ či na základě žádosti jednotlivých ekonomických subjektů. Má-li ekonomický subjekt vůči zařídění do klasifikace oprávněné námitky, je na základě jeho sdělení upraveno.

**Hlavní ekonomická činnost** je taková činnost, která největší měrou přispívá k přidané hodnotě subjektu. V jednodušším případě, kdy subjekt provádí pouze jednu ekonomickou činnost, je hlavní činností třída (podtřída) NACE, která odpovídá této činnosti. Jestliže subjekt provádí více ekonomických činností, určuje se hlavní ekonomická činnost na základě přidané hodnoty odpovídající každé činnosti, a to podle určitých pravidel. Podrobněji viz Metodická příručka k NACE Rev. 2 (CZ-NACE) na webové stránce ČSÚ:

[https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace\\_ekonomickych\\_cinnosti\\_cz\\_nace](https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace).

Při stanovení hlavní činnosti u nových ekonomických subjektů se používá tento obecný postup:

- je-li zřejmá hlavní činnost z názvu či povahy subjektu, vybírá se z deklarovaných činností ta nejbližší;
- není-li zřejmá hlavní činnost, pak má výroba či služby přednost před obchodem;
- činnost pronájem vlastních nemovitostí nezůstává hlavní, pokud má subjekt i jiné činnosti (a nejedná se o bytové družstvo nebo společenství vlastníků jednotek);
- při změně zapsaného předmětu činnosti se doplňované činnosti vkládají do RES na další pořadí atributu;
- byla-li činnost v konstitutivním administrativním zdroji vymazána, dochází ke změně hlavní činnosti.

Nově vzniklým vybraným právníckým osobám zapsaným v obchodním rejstříku se cca půl roku po jejich vzniku posílá dotazník s otázkou na hlavní vykonávanou činnost. Z odpovědi respondenta se stanoví kód hlavní činnosti.

K úpravě hlavní činnosti ekonomických subjektů v RES může dále dojít na základě podnětu věcně příslušného odboru ČSÚ.

## 1.2. Zpřesnění datového souboru ze strany jednotlivých krajů

Datový soubor, vytvořený ČSÚ, bude ze strany jednotlivých krajů zpřesněn.

**Ke zpřesnění datového souboru** budou využity zejména nejrůznější veřejné i komerční databáze a výsledky sekundární analýzy (viz Aktualizovaná metodika, str. 12, část 4). Zpřesnění bude probíhat hned v několika rovinách:

- doplnění subjektů, které díky své ekonomické činnosti vykonávané v kraji spadají do KKO, a přesto v databázi (z nejrůznějších důvodů) zahrnuty nejsou. Důvodem může být i sídlo subjektu v jiném kraji, přestože je ekonomická činnost pouze či i vykonávána ve sledovaném kraji. **V takovém případě vždy koordinátor kraje, ve kterém daná skutečnost byla zjištěna, osloví koordinátora kraje, kde je uvedeno sídlo subjektu a společně se domluví na postupu při zařazení subjektu** (viz Aktualizovaná metodika, str. 14, část 4.1.1). Daný subjekt tak může být zařazen v datovém souboru obou krajů, jednoho z nich či dokonce ani u jednoho z nich. **Koordinátor kraje, kde je uvedeno sídlo subjektu, se snaží dohledat další provozovny. V případě, že tyto existují, pak se spojí s koordinátory příslušných krajů a domluví se na postupu zařazení subjektu** (resp. podílu ekonomické činnosti v jednotlivých krajích – viz dále).
- odstranění zařazených subjektů, které v daném regionu ekonomickou činnost řazenou do KKO nevykonávají. Tato situace se bude zejména vyskytovat u subjektů, majících jednak sídlo v jiném kraji, než skutečně vykonávají svou ekonomickou činnost a jednak mají provozovny. **V případě, že koordinátor spolu s týmem zjistí, že subjekt v regionu nepůsobí, snaží se vždy dohledat jeho skutečné místo výkonu ekonomické činnosti. V případě, že se mu toto povede, nebyl-li ještě kontaktován, pak kontaktuje koordinátora kraje v rámci, kterého by ekonomická činnost měla probíhat. Postup je obdobný jako v předchozím případě.**
- kontrola „pravdivosti“ uvedených informací (znaků). Pokud je týmem v kraji identifikován chybně uvedený znak, pak dojde v databázi k jeho opravě, resp. jeho přepsání.

## 2. Analýza agregovaných kvantitativních dat

Agregovaná data pro analýzu KKO budou jednotlivým krajům poskytnuta ze strany ČSÚ, a to pro každý kraj v členění na oblasti, popř. sektory. Konkrétně se bude jednat o informace týkající se počtu zaměstnanců a obratu subjektu, které má ČSÚ za organizaci jako takovou k dispozici.

Zdrojem pro agregovaná data bude finální datový soubor pro analýzu primárních dat, kdy před zahájením tvorby agregovaných matic

1. budou vyjmuty všechny CZ-NACE, které náleží do oblasti Umělecká řemesla (viz Aktualizovaná metodika, str. 17, část 5.1);
2. bude doplněn o nové proměnné „Podíl\_ZAM“ a „Podíl\_OBRAT“.

### 2.1. Tvorba proměnných „Podíl\_ZAM“ a „Podíl\_OBRAT“

Vzhledem k tomu, že ekonomická aktivita zkoumaných subjektů v rámci KKO jednak nemusí probíhat pouze v jednom kraji a jednak nemusí svým charakterem plně spadat pouze do KKO, je třeba tuto skutečnost v analýze zohlednit. K tomu napomůžou nově vytvořené proměnné, **v rámci, kterých se jednotlivé kraje pokusí odhadnout u subjektů podíl vykonávané ekonomické činnosti náležející KKO, resp. pro kraj relevantní podíl zapojených zaměstnanců z celku organizace a podíl obratu organizace připadající na KKO.**

Odhad bude proveden na základě relevantních dostupných informací, popř. kontaktováním managementu subjektu.

**Odhadnuté podíly budou v procentech – znak tak může nabývat hodnoty od 1 – 100. Hodnota bude uvedena u každého subjektu! Při stanovování hodnoty podílu lze zohlednit i riziko zařazení subjektu do KKO (proměnná „Váha“).**

**Vytvořené proměnné napomohou ČSÚ potřebně redukovat zjištěné obraty a počty zaměstnanců za celou organizaci / za všechny vykonávané ekonomické činnosti.**

Kvantitativní analýza dat vztahujících se k oblasti **Umělecká řemesla** bude v případě zájmu kraje samostatně možná – ČSÚ bude postupovat obdobně jako v případě „základního“ datového souboru.

**Analýza agregovaných dat bude ze strany jednotlivých krajů vedena s cílem získání potřebných informací pro tvorbu strategického dokumentu rozvoje KKO v kraji.**

### 3. Sekundární analýza dat

Sekundární analýza dat neboli Desk Research zahrnuje sběr a analýzu sekundárních dat z oblasti KKO, a to jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Využít lze nejrůznější dostupné databáze, již zpracované výzkumy, vědecké studie, strategické materiály kraje, výroční zprávy, obchodní zprávy, odborná periodika, atd. Zjištěné údaje lze využít pro efektivnější nastavení strategie rozvoje KKO.

**Pozornost je třeba věnovat zejména existujícím strategickým materiálům – nelze, aby tvorba strategických materiálů rozvoje a podpory KKO probíhala bez zohlednění již existujících strategií!**

### 4. Kvalitativní výzkum

Cílem kvalitativní analýzy je lépe porozumět KKO, jejím silným a slabým stránkám, hrozbám a příležitostem.

V rámci kvalitativní analýzy by proto mělo dojít ke zmapování potenciálu a dynamiky rozvoje zejména vůdčích subjektů v regionu, které by se do budoucna mohly stát partnery v rozvojových projektech a vytvářených strukturách pro koordinaci činností. Vhodným nástrojem pro tento účel je řízený rozhovor či skupinová diskuse.

Vedle toho kraje mají možnost zmapovat jimi vybranou dílčí oblast KKO či její část, např. protože kraj do budoucna má zájem z nejrůznějších důvodů tuto oblast podporovat.

**Pro zmapování potenciálu a dynamiky by k diskutovaným tématům měly patřit dotazy na tyto oblasti:**

- **vnímání existence KKO všeobecně, konkrétní přínos pro kraj (poslání, vize),**
- **zhodnocení vnějšího a vnitřního prostředí KKO:**
  - o dostupná podpora KKO ze strany kraje (granty, poradenství, propagace, ...)
  - o bariéry rozvoje KKO v kraji,
  - o úroveň spolupráce subjektů KKO na místní, krajské, národní a mezinárodní úrovni,
- **potřebné kroky pro rozvoj KKO ze strany státu, kraje, obce,**
- **potřebné kroky pro rozvoj KKO ze strany subjektů KKO.**

Zásady vedení rozhovoru:

- V úvodní etapě rozhovoru je potřeba srozumitelně vysvětlit cíl, smysl a obsah rozhovoru.
- Rozhovor by měl být veden se snahou o navození optimálně emocionálního přátelského klimatu.
- Doporučuje se začínat rozhovor nejobecnějšími otázkami, které uvedou respondenta do okruhu problematiky, která je předmětem zkoumání.



- Postupně je třeba přecházet k otázkám speciálním a teprve uprostřed hovoru klást otázky, které jsou základním cílem výzkumu. V této části jde o získání tzv. jádrových informací.
- Respondent by měl být podněcován k podání plných informací o předmětu hovoru.
- Respondent by neměl vytušit z otázek nebo reakce tazatele, co si on o tématu hovoru myslí. Jedna z nejčastějších chyb tazatelů je totiž tendence k verbálnímu hodnocení výpovědi respondenta.
- Závěr rozhovoru se využívá k sumarizaci, případně ke kontrole informací.

## 5. Tvorba strategie rozvoje a podpory KKO

Jednotlivé kraje budou vytvářet regionální strategii rozvoje KKO dle metodiky a šablon, které realizátoři získají na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj:

<https://www.databaze-strategie.cz/cz/emethodika-pripravy-verejnych-strategii>

Tak, jak je uvedeno v Aktualizované metodice (viz Aktualizovaná metodika, str. 25, část 8.3), koordinátor jako vedoucí analytického týmu je zároveň součástí „Týmu pro tvorbu strategie“ v jednotlivých krajích ČR.

Vzhledem k rozdílnému postavení odborů kultury v jednotlivých krajích nelze jednoznačně stanovit požadovanou organizační strukturu tohoto týmu. Dle zkušeností z krajských politik doporučujeme zapojení zástupců z odboru regionálního rozvoje, odboru ekonomicko-správního, odboru ICT (digitalizace), odboru školského a odboru, který má v daném kraji na starost komunikaci s podnikatelským prostředím a má ve své gesci predikci trhu práce.